

הפיקוח על הבנקים אגף הביקורת

י"ח שבט תש"ף | 13.02.2020

8.243.5006

לכבוד	לכבוד
התאגידים הבנקאיים	גב' איילין טולדנו – יו"ר ועדת הקשר של לשכת רואי חשבון
לידי: החשבונאי הראשי	בישראל עם המפקח על הבנקים וחברי הועדה

א.ג.נ,

הנדון: גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

1. ביום 12.7.2019 פורסמו בארצות הברית הנחיות גילוי של ה-SEC¹ בנושא הפסקת שימוש בליבור (LIBOR²), המבטלות בין היתר את הגילוי הנדרש בנושא (להלן – הנחיות הגילוי).
2. הנחיות הגילוי פורסמו על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לאופן הפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, במצב שבו החל משנת 2021 לא יפורסם יותר ליבור, או שיקבע כי הליבור אינו מייצג יותר את שיעורי הריבית הרלבנטיים.
3. תאגידים בנקאיים שיש להם חשיפה מהותית לסיכון זה יכללו את הגילוי הנדרש במכתב זה, המבוסס על הנחיות הגילוי, החל מהדוחות לציבור ליום 31.12.2019 ואילך. הגילוי יינתן בהתאם להתקדמות של התאגיד הבנקאי בתהליך ההיערכות שלו לניהול סיכון זה.

גילוי בנושא הפסקת השימוש בליבור

4. בהתאם לדרישות הגילוי הקיימות בהוראות הדיווח לציבור, על תאגיד בנקאי שיש לו חשיפה מהותית להפסקת השימוש בליבור, לוודא כי הוא נותן גילוי מתאים לנושא זה בדוח לציבור. במסגרת זו על התאגיד הבנקאי לתת גילוי לאופן שבו הוא מזהה את הסיכון, נערך כדי להפחית אותו, וכן לתת גילוי להשפעה הצפויה על התאגיד הבנקאי. הגילוי יינתן בהתאם להתקדמות של התאגיד הבנקאי בתהליך ההיערכות שלו לניהול הסיכון של הפסקת השימוש בליבור.
5. כדי לקבוע את הגילוי המתאים, יש להביא בחשבון את ההנחיות הבאות:
 - 5.1. הערכה והפחתה של הסיכונים הקשורים להפסקה הצפויה של השימוש בליבור, עשויה להימשך מספר תקופות דיווח. יש לשקול לתת גילוי על הסטאטוס של הפעילויות שהתאגיד הבנקאי ביצע עד למועד הדיווח ולנושאים המשמעותיים שטרם טופלו. מצורף **בנספח** תיאור של דוגמאות לפעילויות עיקריות שתאגיד בנקאי יכול לבצע כדי להעריך ולהפחית את הסיכונים הקשורים להפסקת השימוש בליבור.

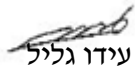
¹ ניתן למצוא את ההנחיות ב <https://www.sec.gov/news/public-statement/libor-transition>

² London InterBank Offered Rate

5.2. כאשר התאגיד הבנקאי זיהה חשיפה משמעותית לליבור, אך עדיין אינו יכול להעריך באופן סביר את ההשפעה הצפויה, יש לשקול לתת גילוי לעובדה זו.

5.3. גילוי שיאפשר למשתמשים בדוחות להבין את הנושא מנקודת המבט של ההנהלה והדירקטוריון יהיה השימושי ביותר עבור המשתמשים בדוחות. גילוי כזה עשוי לכלול מידע המשמש את ההנהלה והדירקטוריון בהערכה וניטור של ההשפעה על התאגיד הבנקאי בעת המעבר משימוש בליבור לשימוש במדד חלופי. הגילוי יכול להיות איכותי, ואם מהותי, גילוי כמותי, לדוגמה גילוי לערך נקוב של חוזים המתייחסים לליבור ונמשכים אחרי שנת 2021.

בכבוד רב,

עידו גליל
מנהל יחידת דיווח כספי

העתק: מר אור סופר, סגן המפקחת על הבנקים

נספח

דוגמאות לפעילויות עיקריות כדי להעריך ולהפחית סיכונים הקשורים להפסקת השימוש בליבור

1. היכרות עם הנושא והסיכונים העיקריים הקשורים להפסקת השימוש בליבור.
2. היכרות עם ההמלצות של צוותי העבודה השונים הפועלים ברחבי העולם הקובעים מדדי ריבית חדשים, מסדירים את המעבר להפסקת השימוש בליבור ומציעים ניסוחים להתייחסויות בחוזים להפסקת השימוש בליבור³.
3. בחינה האם נדרש להקים צוות ייעודי להערכת ההשפעה של הפסקת השימוש בליבור על סיכונים פיננסיים, תפעוליים, משפטיים, רגולטוריים, טכנולוגיים, וסיכונים נוספים.
4. **חוזים קיימים-**

4.1. בחינה האם יש לתאגיד הבנקאי חוזים הנמשכים מעבר לשנת 2021 המתייחסים לליבור, או האם יש לתאגיד הבנקאי או ללקוחות שלו חשיפה לחוזים מסוג זה, והאם חוזים אלה, ביחד או לחוד, מהותיים.

4.2. בחינה, עבור החוזים שזוהו, מה תהיה ההשפעה של הפסקת השימוש בליבור על אופן ביצוע החוזה.

4.3. בחוזים שאין בהם התייחסות לשימוש במדד השוואה אחר מליבור, במקרה שבו יתרחש אירוע שבו הליבור יפסיק להיות זמין (Fallback language), או שההתייחסות אינה מתאימה למצב שבו פרסום הליבור יפסק באופן קבוע, בחינה האם יש לנקוט בפעולות כדי להפחית את הסיכון, כמו משא ומתן מחדש אקטיבי עם צדדים נגדיים כדי להתייחס לאי הוודאות החוזית.

4.4. בחינה איזה חלופות אלטרנטיביות (לדוגמא בדולר ארצות הברית - SOFR⁴) עשויות להחליף את הליבור בחוזים קיימים, וכן בחינה:

4.4.1. האם יש הבדלים יסודיים בין הליבור לחלופה שנבחרה, לדוגמא המידה שבה קיים במדד או לא קיים בו סיכון אשראי של צד נגדי, העשוי להשפיע על הרווחיות או על העלויות של החוזים שזוהו.

4.4.2. האם נדרשות התאמות לחלופה שנבחרה (לדוגמא, על ידי הוספת מרווח) כדי לשמר את התנאים הכלכליים הצפויים של החוזים הקיימים.

4.5. בחוזי נגזרים המתייחסים לליבור, המשמשים לגידור השקעות או התחייבויות בריבית משתנה, בחינת ההשפעה של הפסקת השימוש בליבור על האפקטיביות של אסטרטגיית הגידור של התאגיד הבנקאי.

4.6. בחינה האם שימוש במדד חלופי ייצור סיכונים חדשים שיש להתייחס אליהם. לדוגמא, אם תאגיד בנקאי הסתמך על ליבור לצורך תמחור נכסים כגידור כלכלי נגד גידול בעלויות של ההון או בעלויות מימון, בחינה האם החלופה החדשה תתנהג באופן דומה. אם לא, בחינת הפעולות שצריכות להיעשות כדי להפחית את הסיכון החדש.

5. **חוזים חדשים:**

בחינה האם חוזים חדשים צריכים להפנות לאלטרנטיבה לליבור (לדוגמא בדולר ארצות הברית - SOFR) או, אם חוזים כאלה צמודים לליבור, והאם הם כוללים התייחסות מתאימה להפסקת

³ בהנחיות הגילוי צוינו דוגמאות לפרסומים כאמור בארצות הברית של ה- Alternative Reference Rate Committee, וכן

פרסומים של ה- International Swaps and Derivatives Association.

⁴ Secured Overnight Financing Rate

השימוש בליבור. התייחסות זו עשויה לכלול הגדרות של: אירוע הפסקת שימוש בליבור, המדד החלופי שבו יעשה שימוש, וההתאמות למדד החלופי.

.6. היבטים נוספים:

זיהוי, הערכה ובחינת אפשרויות הפחתת סיכון, של נושאים אחרים שעשויים להיות מושפעים מהפסקת השימוש בליבור, כגון אסטרטגיה, מוצרים, תהליכים, מערכות מידע ודיווח כספי של התאגיד הבנקאי.